

Базова інформація про дисципліну	
Шифр, назва дисципліни	DP051 Підприємництво та бізнес-культура Entrepreneurship and Business Culture
Рівень вищої освіти / фахової передвищої освіти	фахова передвища освіта
Семестр	I семестр
Кафедра/циклова комісія	Кафедра економіки, управління та адміністрування
Анотація курсу	Навчальна дисципліна спрямована на формування системи базових знань щодо сутності підприємництва як особливого виду діяльності; сучасних організаційно-правових форм господарювання; особливостей організації та оподаткування підприємницької діяльності в Україні; етичних аспектів ведення бізнесу, особливостей формування бізнес-культури на підприємстві та засобів досягнення підприємницького успіху.
Сторінка курсу в MOODLE	http://78.137.2.119:2929/course/view.php?id=94
Мова викладання	Українська
Лектор курсу	викладач, спеціаліст I категорії Цибань Анжела Олександрівна канали комунікації: СДН «Moodle»: повідомлення в чаті E-mail: angelitka.z@gmail.com Messenger: https://www.facebook.com/angela.tsyban/
Місце дисципліни в освітній програмі	
Перелік загальних компетентностей (ЗК)	<i>Економіка</i> ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. <i>Маркетинг</i> ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях ЗК 4. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел <i>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i> ЗК 3. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 7. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 8. Здатність виявляти ініціативу та підприємливість. <i>Фінанси, банківська справа та страхування</i> ЗК 05. Знання і розуміння предметної області та розуміння професійної діяльності. ЗК 06. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях. ЗК 08. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

	<p><i>Облік і оподаткування</i></p> <p>ЗК 5. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації.</p> <p>ЗК 6. Здатність застосовувати знання у практичних ситуаціях.</p> <p>ЗК 7. Знання предметної області та розуміння професійної діяльності.</p>
Перелік спеціальних компетентностей (СК)	<p><i>Економіка</i></p> <p>СК 1. Здатність ідентифікувати інформацію та усвідомлювати проблеми предметної області, базові засади функціонування сучасної економіки.</p> <p>СК 3. Здатність на основі типової методики і знань, розраховувати економічні і соціально-економічні показники господарюючих суб'єктів.</p> <p><i>Маркетинг</i></p> <p>СК 1. Здатність системно відтворювати отримані знання предметної області маркетингу.</p> <p>СК 2. Здатність виявляти вплив чинників маркетингового середовища на результати господарської діяльності ринкових суб'єктів</p> <p><i>Підприємництво, торгівля та біржова діяльність</i></p> <p>СК 1.Здатність враховувати основні закономірності й сучасні досягнення у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p>СК 5.Здатність здійснювати діяльність із дотриманням вимог нормативно-правових документів у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.</p> <p>СК 6.Здатність виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.</p> <p>СК 7. Здатність застосовувати основи обліку, оподаткування та страхування в підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.</p> <p><i>Фінанси, банківська справа та страхування</i></p> <p>СК 01. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій фінансової, економічної, математичної, статистичної, правової та інших наук для розв'язання складних завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.</p> <p>СК 12. Здатність досліджувати фінансово-економічні процеси та господарські операції;</p> <p><i>Облік і оподаткування</i></p> <p>СК 4. Здатність застосовувати норми права та податкового законодавства України в практичній діяльності суб'єктів господарювання.</p> <p>СК 5. Здатність оцінювати результати господарської діяльності підприємств на основі знань сучасних методик аналізу.</p> <p>СК 11. Здатність організовувати власну професійну діяльність, застосовувати знання для розв'язання практичних ситуацій, приймати рішення відповідно до чинного законодавства.</p>
Перелік програмних результатів навчання	<p><i>Економіка</i></p> <p>РН 3. Здійснювати пошук, збирання, оброблення та аналізування інформації у професійній діяльності.</p> <p>РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість щодо розвитку підприємства (підрозділу).</p> <p>РН 7. Володіти економічною термінологією, оперувати категоріями, поняттями предметної області соціально-економічних систем</p>

різного рівня.

РН 12. Розв'язувати професійні завдання з організації діяльності підприємства (підрозділу).

Маркетинг

РН 3. Аналізувати ринкові явища та процеси на основі застосування теоретичних знань і прикладних навичок здійснення маркетингової діяльності.

РН 5. Збирати й аналізувати необхідну інформацію, обчислювати економічні та маркетингові показники, обґрунтовувати управлінські рішення на основі використання необхідного аналітичного й методичного інструментарію.

РН 13. Проявляти ініціативу та підприємливість для досягнення професійної мети

Підприємництво, торгівля та біржова діяльність

РН 5. Здійснювати пошук, самостійний відбір інформації з різних джерел у сфері підприємницької, торговельної та біржової діяльності.

РН 6. Проявляти ініціативу та підприємливість, володіти навичками міжособистісної взаємодії для досягнення професійної мети.

РН 11. Знати основи нормативно-правового забезпечення діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур і застосовувати їх на практиці.

РН 12. Виконувати професійні завдання з організації діяльності підприємницьких, торговельних та біржових структур.

РН 13. Застосовувати отримані навички з основ обліку, оподаткування і страхування у підприємницькій, торговельній та біржовій діяльності.

РН 17. Визначати основні показники діяльності підприємницьких, торговельних і біржових структур для забезпечення їх ефективності.

Фінанси, банківська справа та страхування

РН 03. Знати економічні категорії, закони, причинно-наслідкові та функціональні зв'язки, що існують між фінансовими процесами та економічними явищами.

РН 09. Вміти розв'язувати складні задачі у спеціалізованих сферах професійної діяльності.

РН 15. Виявляти навички самостійної роботи та роботи в команді, демонструвати гнучке мислення, відкритість до нових знань

РН 17. Обґрунтовувати управлінські рішення, надавати об'єктивну оцінку їх прийняття, визначати результати діяльності підприємства.

Облік і оподаткування

РН 2. Розуміти місце предметної області в загальній базі знань та значення облікової, податкової і статистичної систем в інформаційному забезпеченні користувачів під час розв'язання проблем сфери економічної відповідальності підприємств.

РН 6. Використовувати особливості обліку і оподаткування у професійній діяльності та господарській практиці.

РН 9. Дотримуватися вимог податкового законодавства щодо розрахунку і сплати податків, зборів, обов'язкових платежів, їх обліку та формування податкової звітності суб'єктів господарювання.

РН 11. Визначати й аналізувати фінансово-економічні показники діяльності підприємства для виявлення резервів раціонального

	використання матеріальних, трудових і фінансових ресурсів.
Опис дисципліни	
Структура навантаження на студента	Загальна кількість годин – 90 Кількість кредитів – 3 Кількість лекційних годин – 22 Кількість практичних занять – 23 Кількість годин для самостійної роботи студентів – 45 Форма підсумкового контролю – залік
Методи навчання	Вербальні методи (лекція, бесіда, дискусія, пояснення); практичний метод (розв'язування задач, проблемних завдань – кейсів); метод візуалізації (презентація); робота з навчально-методичною літературою (конспектування, тезування, анутовання, доповіді); інтерактивні методи кооперованого та колективно-групового навчання (робота в групах, робота в парах, мозковий штурм); методи стимулювання і мотивації навчальної діяльності (формування пізнавальних інтересів студента, навмисна помилка); інші методи у сполученні з новітніми інформаційними технологіями та комп'ютерними засобами навчання (дистанційне середовище Moodle та інш.)
Зміст дисципліни	
Тема 1. Сутність підприємництва та його роль у суспільстві	Виникнення та еволюція поняття підприємництва. Трактуювання поняття «підприємництво» різними вченими. Сутність та роль підприємництва. Суб'єкти підприємницької діяльності. Об'єкти підприємницької діяльності. Функції підприємницької діяльності. Принципи підприємницької діяльності. Роль підприємництва в ринковій економіці. Подібність та відмінність бізнесу та підприємництва.
Тема 2. Зовнішнє середовище підприємницької діяльності	Передумови підприємництва та елементи підприємницького середовища. Сприятливе та несприятливе підприємницьке середовище. Фактори, що впливають на розвиток та функціонування підприємництва. Елементи підприємницького середовища. Зовнішнє середовище підприємницької діяльності. Внутрішнє середовище підприємницької діяльності. Інфраструктура підприємництва. Види інфраструктури. Фінансово-кредитна інфраструктура. Організаційно-технічна інфраструктура. Інформаційно-аналітична інфраструктура. Об'єкти інфраструктури підтримки малого і середнього підприємництва. Правова база підприємництва. Підприємницьке законодавство.
Тема 3. Види підприємницької діяльності	Класифікаційні ознаки видів підприємництва. Загальна типологія підприємницької діяльності у сфері виробництва: традиційна (класична) підприємницька діяльність; інноваційна підприємницька діяльність; традиційне (класичне) підприємництво з частковою інновацією. Комерційне підприємництво, зміст та його категорії суб'єктів. Фінансове підприємництво та його форми. Суб'єкти підприємництва фінансового спрямування: банки; інвестиційні компанії та інвестиційні фонди, фондові біржі. Високотехнологічне підприємництво. Страхування як форма фінансово-кредитного підприємництва. Характеристика підприємництва в різних сферах.
Тема 4. Організаційні форми підприємництва	Організаційно-правові форми підприємницької діяльності. Вибір організаційно-правової форми підприємництва. Одноосібне володіння. Переваги одноосібного володіння. Недоліки

	<p>одноосібного володіння. Види господарських товариств. Учасники господарського товариства. Статутний капітал товариства. Переваги партнерств (персональних товариств). Особливості акціонерних товариств. Переваги акціонерних товариств. Недоліки акціонерних товариств. Права акціонерів. Дивідендна політика. Типи акціонерних товариств.</p>
<p>Тема 5. Технологія створення (заснування) підприємства (власної справи).</p>	<p>Технологія підприємницької діяльності: основні етапи. Принципи створення власної справи. Проблеми та методи пошуку підприємницької ідеї. Законодавча база України для заснування нових підприємств. Обґрунтування та формування цілей підприємництва. Засновницькі документи (статут, установчий договір) та їх підготовка, вимоги до змісту документів про заснування. Державна реєстрація підприємства. Порядок і умови реєстрації нового підприємства, система реєстрації новоствореного підприємства. Порядок державної реєстрації фізичної особи-підприємця. Порядок державної реєстрації юридичної особи. Ліцензування підприємницької діяльності. Основні види підприємницької діяльності, що підлягають ліцензуванню в Україні. Шляхи припинення підприємницької діяльності.</p>
<p>Тема 6. Вибір оптимальної форми оподаткування бізнесу</p>	<p>Податкова система. Види податків і обов'язкових зборів. Загальнодержавні податки. Місцеві податки. Місцеві збори. Спрощена система оподаткування суб'єктів господарювання. Групи платників податків та особливості їх оподаткування. Облік доходів ФОП. Недоліки спрощеної системи оподаткування. Загальна система оподаткування. Реєстрація осіб як платників ПДВ. Єдиний соціальний внесок. Особливості вибору форми оподаткування. Особливості організації бухгалтерської звітності у процесі здійснення підприємницької діяльності.</p>
<p>Тема 7. Бізнес-планування у підприємницькій діяльності</p>	<p>Сутність та значення бізнес-планування. Бізнес-план у ринковій системі господарювання. Мета бізнес-плану. Типові помилки при складанні бізнес-плану. Види бізнес-планів та їх структура. Бізнес-план діючого підприємства. Бізнес-план нового підприємства. Структура бізнес-плану, орієнтованого на залучення інвестицій. Особливості та технологія формування бізнес-плану. Розробка бізнес-плану.</p>
<p>Тема 8. Договірні взаємовідносини і партнерські зв'язки у підприємстві.</p>	<p>Підприємницькі договори (контракти, угоди). Умови дійсності договору. Типова схема основних партнерських зв'язків підприємця. Структуризація і порядок укладання договорів. Класифікація підприємницьких договорів за сферами діяльності. Формування умов договору підприємцем. Типовий міст. Специфічні загальні умови договору. Формування можливих конкурентних умов договору. Договори за державним замовленням. Партнерські зв'язки: сутність та організаційно-правова форма. Підприємницькі дії щодо реалізації проектів. Напрямки і форми співробітництва партнерів.</p>
<p>Тема 9. Сутність і значення бізнес-культури</p>	<p>Походження та поняття бізнес-культури. Поняття бізнес-культури, організаційної культури, корпоративної культури. Функції бізнес-культури. Формування культури підприємства. Елементи культури підприємницької діяльності. Структура бізнес-культури. Зовнішні атрибути корпоративної культури. Фактори, які впливають на</p>

	формування корпоративної культури. Креативний менеджмент і корпоративна культура як модель інноваційного розвитку організацій. Бізнес-дизайн та його значення для підвищення бізнес-культури підприємства. Способи зміцнення корпоративної культури.
Тема 10. Ділова та професійна етика	Принципи ділової етики. Професійно-етичний кодекс. Етичний кодекс фірми. Поняття іміджу організації та формування привабливого іміджу. Мовна культура ділової розмови. Субординація в ділових відносинах. Організація ділових контактів. Службовий кабінет. Проведення наради, засідання. Ділове листування. Культура та техніка телефонної розмови. Візитні картки. Діловий протокол. Ділові подарунки. Зовнішній вигляд.
Тема 11. Механізм досягнення підприємницького успіху	Підприємницький успіх як соціально-економічна категорія. Сутність підприємницького успіху та його складові. Підприємець та його ділові якості. Сутність ділового хисту. Успіх як результат ділової активності підприємця. Особиста мета підприємця. Ролі підприємця як визначальної особистості в бізнесі. Передумови започаткування та успішного здійснення підприємництва. Планування успіху підприємницького проекту. Професійна культура бізнесової діяльності, яка безпосередньо впливає на підприємницький успіх. Створення позитивного іміджу фірми. Мистецтво і наука створення ділового іміджу на основі оперативної та правдивої інформації.
Політика дисципліни	
Політика відвідування	Регулярне відвідування всіх видів занять, своєчасність виконання самостійної роботи. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання зорганізується в он-лайн формі за погодженням із керівником курсу.
Політика щодо дедлайнів та перескладання	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку.
Академічна доброчесність	У випадку недотримання політики академічної доброчесності (плагіат, самоплагіат, фабрикація, фальсифікація, списування, обман, хабарництво) передбачено повторне проходження оцінювання.
Система оцінювання	
Поточний контроль здійснюється протягом семестру під час проведення практичних, семінарських та інших видів занять і оцінюється сумою набраних балів (максимальна сума – 100 балів; мінімальна сума, що дозволяє студенту отримати атестацію з предмету – 60 балів); підсумковий/ семестровий контроль, проводиться у формі заліку відповідно до графіку навчального процесу. Підсумкова оцінка за умови заліку виставляється як загальна сума балів, набраних за результатами поточного контролю.	

Накопичування рейтингових балів з навчальної дисципліни

Види навчальної роботи	Мах кількість балів
Опитування та виконання завдань на семінарських заняттях (3 x 5 балів)	15
Самостійні роботи (4 x 5 балів)	20
Модульні контрольні роботи (2 x 20 балів)	40
Виконання та захист доповіді або розроблення власної ідеї бізнесу у вигляді бізнес-моделі «CANVAS»	15
Проходження тематичного онлайн-курсу на платформах Prometheus або EdEra (один на вибір): <ul style="list-style-type: none"> - "Підприємництво. Власна справа в Україні" Prometheus; - "Як почати власну справу в часи невизначеності: покроковий гайд від ТОП-підприємців України" Prometheus; - "Окей, гугл: як стати підприємцем?" EdEra; - "Жінки в бізнесі: бустер-ефект" EdEra; - "Жіночий бізнес: шляхи розвитку та інструменти підтримки" від платформи EdEra 	15
Разом	100

Шкала оцінювання

ECTS	Бали	Зміст
A	90-100	Бездоганна підготовка в широкому контексті
B	80-89	Повні знання, міцні вміння
C	70-79	Хороші знання та вміння
D	65-69	Задовільні знання, стереотипні вміння
E	60-64	Виконання мінімальних вимог діяльності в стандартних умовах
FX	35-59	Слабкі знання, відсутність умінь
F	1-34	Необхідний повторний курс

Список рекомендованих джерел

1. Business Economics and Accounting. Introduction to Business Economics Chapter 1. 218 p. Indian Institute of Materials Management. URL: <https://iimm.org/wp-content/uploads/2019/05/ИММ-ВЕССR-Binder-Final.pdf>
2. Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О. Підприємництво та основи бізнесу. Практикум: навчальний посібник під заг. ред. Т.П. Остапчук. Житомир: Житомирська політехніка, 2023. 280 с.
3. Гонтарева І.В. Підприємництво: підручник. Харків: ХНУ імені В.Н. Каразіна, 2021. 392 с.
4. Господарський кодекс України: Закон України № 436-IV від 16.01.2003 р. (поточна редакція від 08.10.2023) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15>
5. Гусєва О.Ю., Воскобоева О.В., Хлевицька Т.Б. Соціальна відповідальність бізнесу: навчальний посібник. Київ: Державний університет телекомунікацій, 2020. 222 с.
6. Добрава Н.В., Осипова М.М. Основи бізнесу: навчальний посібник. Одеса: Бондаренко М. О., 2018. 305 с.

7. Дученко М.М., Шевчук О. А. Бізнес-етика: конспект лекцій: навч. посіб. для студ. спеціальності 051 «Економіка» освітньою програмою «Управління персоналом та економіка праці». Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2020. 56 с.
8. Економіка та організація підприємницької діяльності: навчальний посібник. Н. В. Сментина та ін. Одес. нац. екон. ун-т. Київ: Гуляєва В. М., 2019. 320 с.
9. Карпюк Г.І. Основи підприємництва: навчальний посібник для здобувачів професійної (професійно-технічної) освіти. 2021. 108с. URL: <https://mon.gov.ua/storage/app/media/pto/2021/04/19/Osnovy%20pidpryemnytstva.pdf>
10. Лаготюк В.О., Безродна С.М. Підприємництво і бізнес-культура: навчальний посібник. Чернівці, Видавничий дім «РОДОВІД». 2016. 158 с.
11. Мурована Т.О. Вітчизняне підприємництво в умовах воєнного стану: основні тенденції та методи підтримки. Економіка та суспільство. Вип. 47. 2023. URL: <file:///C:/Users/home/Desktop/2144-%D0%A2%D0%B5%D0%BA%D1%81%D1%82%D1%81%D1%82%D0%B0%D1%82%D1%82%D1%96-2068-1-10-20230303.pdf>
12. Національна онлайн-школа для підприємців» на онлайн-платформі «Дія.Бізнес» URL: <https://business.diaa.gov.ua/school>
13. Основи підприємництва: підручник . Біляк Т.О., Бірюченко С.Ю., Бужимська К.О., та ін.; під заг. ред. Н.В. Валінкевич. Житомир : ЖДТУ, 2019. 493 с.
14. Педько А.Б. Основи підприємництва і бізнес культури: навчальний посібник. Київ: Центр учбової літератури. 2019. 168 с.
15. Педько А.Б. Основи підприємництва і бізнес-культури: навчальний посібник Київ: «Центр навчальної літератури», 2019. 168 с.
16. Підприємництво: навч. посіб. / за заг. ред. Г. І. Купалової. Київ : «Київський університет», 2022. 376 с.
17. Плетос С.В. Підприємницька діяльність: конспект лекцій. Одеса: ОДЕКУ, 2021. 121 с.
18. Поліщук С.В., Кавтиш О.П., Основи підприємницької діяльності: навч. посіб. для студ. денної та заочної форм навчання першого бакалаврського рівня вищої освіти спеціальності 051 «Економіка» освітньо-професійної програми «Економіка бізнес-підприємства». КПІ ім. Ігоря Сікорського. Київ: КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. 153 с.
19. Почати бізнес. Навчальна платформа для підприємців – проєкт реалізується у межах Програми ООН із відновлення та розбудови миру за фінансової підтримки уряду Польщі URL: <https://startbusiness.com.ua>
20. Про державну реєстрацію юридичних осіб та фізичних осіб-підприємців: Закон України від 15.05.2003 № 755-ІУ(поточна редакція від 03.09.2023р.)URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/755-15>
21. Про підприємництво: Закон України № 698-ХІІ від 07.02.1991 (поточна редакція від 11.02.2022 р.) URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/698-12#Text>
22. Сотник І. М., Таранюк Л. М. Підприємництво, торгівля та біржова діяльність: підручник. Суми: ВТД «Університетська книга», 2018. 572с.
23. Цибань А.О. Кризовий менеджмент в умовах воєнного стану. // *Міждисциплінарні дослідження науки XXI ст. II Всеукраїнська науково-практична інтернет-конференція молодих учених та студентів. (Київ, 1 грудня 2022 р.)*. Київ: Департамент поліграфії Університет економіки та права «КРОК», 2022. С. 110-113
24. Школа малого та середнього підприємництва (Школа МСП) – проєкт фонду Василя Хмельницького K.Fund URL: <https://kfund.ua/uk/projects/shkola-malogo-i-serednogopidpriyemnitstva>